

Schoolondersteuningsprofiel

CBS De Hoeksteen

2023-2024

Vastgesteld op 17 juni 2022

Passend onderwijs betekent dat alle kinderen onderwijs volgen op een school die bij ze past. Ook als zij extra ondersteuning nodig hebben. Daarvoor werken reguliere en gespecialiseerde scholen samen in een samenwerkingsverband.

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

In dit schoolondersteuningsprofiel leest u welke mogelijkheden onze school heeft voor de ondersteuning van leerlingen met uiteenlopende onderwijsbehoeften.

Alle schoolbesturen hebben met elkaar vastgesteld welke ondersteuning er minimaal op alle scholen geleverd wordt, de zogenaamde basisondersteuning. Daarnaast hebben alle scholen vastgesteld welke extra ondersteuning zij zelf kunnen bieden aan leerlingen. Deze basis- en schoolspecifieke ondersteuning staat beschreven in dit schoolondersteuningsprofiel (SOP). Elke school in Nederland heeft een SOP.

Onderwijscollectief VPR: samen voor inclusiever onderwijs

De school biedt basisondersteuning en extra ondersteuning. Daarover kunt u alles lezen in dit document. Maar soms is er meer nodig voor een leerling. Een school heeft niet altijd zelf de kennis of mankracht in huis om alle leerlingen goed te kunnen ondersteunen. Daarom werken alle scholen op Voorne Putten en Rozenburg samen in samenwerkingsverband Onderwijscollectief VPR.

Na overleg met ouders/verzorgers kan door de school de hulp ingeroepen worden van professionals van Onderwijscollectief, gespecialiseerde scholen of andere zorg-/onderwijsorganisaties. Zij kunnen ondersteuning bieden aan het kind en/of de leerkracht. Wanneer een kind specifieke onderwijsbehoeften heeft kan een leerkracht hier in de klas op aansluiten met deze extra ondersteuning.

Samen met de ouders/verzorgers, leerkracht, intern begeleider of kwaliteitscoördinator en professionals vanuit het samenwerkingsverband vindt dan een overleg plaats. Hierin wordt afgesproken welke aanpak gevolgd wordt en welke aanpassingen er binnen de school gedaan worden.

Het samenwerkingsverband stimuleert dat scholen onderling samenwerken in zogenaamde ROK-overleggen. Soms kan een andere school in de buurt bepaalde ondersteuning wel bieden.

Als blijkt dat de best passende plek voor een leerling een gespecialiseerde school is, dan geeft het samenwerkingsverband daar een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor af.

1. Schoolgegevens

Schoolgegevens	
Naam school	CBS De Hoeksteen
BRIN nummer	15CC
Adres, postcode, plaats	Gangesstraat 13
Telefoon	0181-622741
Website	https://www.dehoeksteen-vcpo.nl/
Email	directie@dehoeksteen-vcpo.nl
Naam schoolbestuur	VCPO Spijkenisse
Aantal leerlingen	422 leerlingen op 1 juli 2023
Gemiddeld aantal leerlingen per groep	N.v.t. i.v.m. het werken in unitonderwijs

Meer informatie over Samenwerkingsverband Onderwijscollectief VPR kunt u vinden op www.onderwijscollectiefvpr.nl. Hoe wij samen werken aan passend onderwijs staat in het [ondersteuningsplan](#).

Heeft u hierover vragen? Dan kunt u altijd contact opnemen. Samenwerkingsverband Onderwijscollectief VPR is te bereiken via 0181-760900 of via administratie@onderwijscollectiefvpr.nl.

Op www.passendonderwijs.nl (website van ministerie OCW) vindt u algemene en landelijke informatie over Passend Onderwijs

2. CBS De Hoeksteen

2.1 Visie

Ons onderwijsconcept

Op CBS De Hoeksteen werken we met unitonderwijs. Elke leerkracht werkt in een unit en is verantwoordelijk voor een startgroep. Daarnaast werkt elke leerkracht vanuit een jaargroepaanbod. De meerwaarde is de gedeelde verantwoordelijkheid voor meerdere jaargroepen en het werken met startgroepen tijdens zaakvakken, de creatieve vakken en de gezamenlijke momenten als de start en afsluiting van de dag. We kunnen op deze manier zo goed mogelijk aansluiten bij wat ieder kind nodig heeft. Het is een avontuur voor alle geledingen waarin we elke dag leren en zeker niet uitgeleerd zijn.

We hebben geleerd dat goede onderlinge afstemming, flexibiliteit en communicatieve vaardigheden een grote bijdrage geven aan het succesvol verder ontwikkelen van onze school.

Onze visie op onderwijs

Wat zien wij als we kijken naar: onderwijs/wijk/wereld?

Kinderen hebben steun nodig bij de zoektocht naar wie ze zijn en willen zijn en te ontdekken hoe ze hun steentje kunnen bijdragen in de wereld.

Kinderen leren dat zij een deel uitmaken van een groter geheel, de wereld waar zij in leven. Die steun is belangrijk, omdat leerlingen daardoor beter koers kunnen houden te midden van de complexiteit van hun bestaan. Het gaat er uiteindelijk om vorm te kunnen geven aan een zinvol bestaan. Wij gunnen alle kinderen dat zij hun talenten en kwaliteiten kunnen ontplooien. Daarvoor moeten zij in contact blijven met hun eigen identiteit en die verder ontplooien, afgestemd op hun omgeving.

Wat is ons antwoord daarop (waar gaan wij voor?)

- Onze visie is gebaseerd op kennis dat welbevinden en betrokkenheid voorwaarden zijn voor leren en ontwikkelen. Dat is alleen te bereiken door te voldoen aan de psychologische basisbehoeften van ieder mens (relatie, competentie, autonomie), waarbij ruimte, tijd en criteria sturingsmechanisme zijn en plaatsvindt binnen de verbondenheid tussen ouder-leerling-school.
- We gaan uit van verschillen en het potentieel van het kind.

Vier bouwstenen: Bouwen aan jezelf. Bouwen aan een steengoede basis. Bouwen aan jouw omgeving. Bouwen aan jouw kracht

De Hoeksteen richt zich op de ontwikkeling en de groei van het kind: we leren kinderen verantwoordelijk te zijn voor hun eigen ontwikkeling. Wij staan voor ontwikkelingsgericht leren. Hierbij kijken we zeker naar kwantitatieve prestaties, maar vooral naar de groei in persoonlijke kwaliteiten. In een inspirerende en gestructureerde omgeving krijgt uw kind daar bij De Hoeksteen alle ruimte voor.

2.2 Onderwijs en ondersteuning

Kenmerkend voor onze leerlingen

Onze school is er voor alle leerlingen uit de regio. De school is gehuisvest in twee open en toegankelijke gebouwen in de wijk Schenkel. We ontvangen vooral leerlingen uit deze wijk en de aangrenzende nieuwbouwwijk De Elementen. CBS De Hoeksteen behoort met zijn schoolweging tot de groep 'gemiddeld', waartoe 60% van de schoolwegingen toe behoort. Daarbij hebben we tevens een 'gemiddelde' spreiding, wat iets zegt over de mate van differentiëren om het onderwijs passend te maken.

Sterke punten in onze ondersteuning

Voor kinderen met meer instructiebehoefte en verlengde leertijd zijn er mogelijkheden binnen het unitonderwijs. Tevens is er een mogelijkheid voor remedial teaching. Ons onderwijs richt zich ook op kinderen met meer dan gemiddelde mogelijkheden. Via groepsplannen en vastgestelde ontwikkelingsperspectieven streven we naar een passend aanbod, zodat ook deze kinderen de bij hun mogelijkheden passende leerwinst kunnen bereiken. Binnen CBS De Hoeksteen bestaat de mogelijkheid om deel te nemen aan een Plusklas (Denklab). Beleid ten aanzien van kinderen met meer dan gemiddelde mogelijkheden is op VCPO niveau geformuleerd.

Het onderwijs is dusdanig georganiseerd dat het aansluiten bij de onderwijsbehoefte van de leerling goed mogelijk is. Afstemming op instructie, verwerking en werkplek.

Grenzen aan onze ondersteuning

Wat wij niet kunnen:

- Leerlingen waarbij geen medewerking is van ouders.
- Ernstige gedragsproblemen.
- Hoogbegaafdheid in combinatie met ernstige gedragsproblemen.
- Leerlingen waarbij, ondanks alle aanpassingen, het welbevinden toch in het geding is.
- Daar waar de veiligheid voor de leerling zelf, voor andere leerlingen of personeel in het geding is kunnen wij niet aan de ondersteuningsbehoefte voldoen.
- Meervoudige problematiek waarbij continue zorg nodig is en het welbevinden van de leerling in het geding is, ondanks alle aanpassingen, zal ook niet mogelijk zijn.

Als het gaat om zaken als zelfredzaamheid, medische handelingen etc. zullen we altijd kijken naar de situatie waar we op dat moment mee te maken hebben: (het welbevinden en de ontwikkelingsmogelijkheden van) de leerling, de leerkracht, de groep, de mogelijkheden in ondersteuning etc. Voor wat wij niet kunnen zijn geen vaste criteria op te stellen. Elke casus wordt individueel bekeken. De vraag is: kan dit kind bij deze leerkracht in deze klas, op deze school op dit moment het onderwijs krijgen wat hij/zij nodig heeft om te ontwikkelen?

Onze ambities en ontwikkeldoelen voor de ondersteuning

De komende periode gaan we binnen de basisondersteuning aandacht geven aan:

- Boeiend Onderwijs: het realiseren van boeiend en opbrengstgericht onderwijs dat ertoe doet in deze tijd. We willen ons ontwikkelen als lerende organisatie. Een van de pijlers is het maken van de omslag van het machinedenken naar de klas en de school als een levend systeem. Samen leren, samen lessen voorbereiden en collegiale consultatie worden vaste onderdelen binnen het schooljaar.
- Lezen en luisteren met begrip: vanuit Boeiend Onderwijs willen we de opbrengsten van lezen en luisteren met begrip van groep 1 t/m 8 vergroten. Goed kunnen lezen en schrijven werkt door naar de prestaties bij de andere vakken; daarmee is het een van de grote hefboomen voor het werken aan hogere opbrengsten. We leren leerkrachten systemisch leren werken met de hulpmiddelen van systemisch denken.
- Rekenen: door lesbezoeken willen we beter zicht krijgen op de didactische vaardigheden van de leerkrachten en deze waar nodig versterken.
- Werkhouding kinderen: door systematisch met de kinderen te reflecteren op werkhouding en hieraan doelen te verbinden willen we de werkhouding van de kinderen verbeteren, vooral als het gaat om doorzetten, leren leren, nauwkeurigheid.

Gekoppeld aan de bovenstaande ambities hebben wij als school de volgende nascholingsplannen:

- Boeiend Onderwijs. We organiseren zelf vier coachingsdagen, waarbij we elkaars groepen bezoeken en hier in het middagdeel een studiemiddag aan koppelen. We plannen een studiedag vanuit Boeiend Onderwijs in en leerkrachten die dit schooljaar voor het eerst werkzaam zijn op de school volgen standaard het 'Traject Opbrengstgericht boeiend onderwijs'.

3. Ondersteuning aan onze leerlingen

In het [ondersteuningsplan](#) is afgesproken welke basisondersteuning scholen bieden.

Scholen hebben hun basisondersteuning op orde als:

- De basiskwaliteit volgens de onderwijsinspectie voldoende is;
- De onderwijsondersteuning op school goed is georganiseerd;
- De school preventieve en licht curatieve interventies kan aanbieden.

3.1 Kwaliteit van het onderwijs

Zo wordt er zicht gehouden op de kwaliteit van het onderwijs

De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de onderwijskwaliteit op scholen, zij moeten hier goed zicht op hebben. Aan de hand van de schoolresultaten, schoolbezoeken en verdere screening weet het schoolbestuur wat de kwaliteit is van elke school. De inspectie checkt vervolgens op een aantal scholen of de bevindingen van het bestuur overeenkomen met de bevindingen van de inspecteur. De norm voor basiskwaliteit is dat een bestuur en zijn scholen voldoen aan de eisen voor onderwijskwaliteit, de kwaliteitszorg en het financieel beheer. Wanneer een bestuur onder het basistoezicht valt vindt er elke vier jaar een inspectie plaats van het bestuur en een inspectie op enkele scholen. Niet elke school wordt dus elke vier jaar bezocht door de inspectie.

Kwaliteit van het schoolbestuur

Op 18 juni 2021 is een compacte variant van het vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij het bestuur van de Vereniging voor Christelijk Primair Onderwijs Spijkenisse (VCPO). Het bestuur van de VCPO zou voor 1 augustus 2021 in aanmerking komen voor een regulier vierjaarlijks onderzoek bestuur en scholen. Vanwege COVID-19 is echter het aantal reguliere vierjaarlijkse onderzoeken op locatie beperkt. Op basis van een analyse van de beschikbare informatie is het onderzoek bij het bestuur van de VCPO beperkt tot een prestatieanalyse en een gesprek met het bestuur. Tijdens het gesprek heeft het bestuur van de VCPO toegelicht hoe de onderwijskwaliteit op de scholen wordt gevolgd en indien nodig wordt verbeterd. Daarnaast is met het bestuur gekeken naar de actuele ontwikkelingen van het onderwijs op de scholen. Verder is er gesproken over hoe het bestuur de afgelopen periode heeft ervaren en hoe het verzorgen van afstandsonderwijs en de (gedeeltelijke) terugkeer van de leerlingen is gegaan. Tijdens het onderzoek is samen met het bestuur geconcludeerd dat er geen indicaties van risico's zijn bij het bestuur en de onderliggende scholen die een regulier vierjaarlijks onderzoek in het schooljaar 2020/2021 noodzakelijk maken. Het regulier vierjaarlijks onderzoek zal daarom op een later tijdstip plaatsvinden, in principe in schooljaar 2021/2022 of 2022/2023.

Kwaliteit van de school

Op 6 november 2013 vond het laatste kwaliteitsonderzoek van de inspectie op onze school plaats. De school voldoet aan de basiskwaliteit en daarmee aan de wettelijke eisen die op het moment van beoordelen geldend waren.

Op <https://www.onderwijsinspectie.nl/zoek-scholen> kunt u het rapport van onderwijsinspectie over onze school bekijken.

3.2 Onderwijsondersteuning op school

Ondersteuningsstructuur in de school

Basisaanpak:

Iedere school stemt het onderwijs doelgericht af op de onderwijsbehoeften van haar leerlingen. Hoeveel instructie en begeleiding een leerling nodig heeft om de doelen op het gebied van technisch lezen, spelling, begrijpend lezen en rekenen te bereiken is belangrijk om te bepalen welke aanpak het beste past bij dit kind op deze school, in deze klas met deze leerkracht. Op deze manier wordt een basisaanpak voor de groep geformuleerd waarin gedifferentieerd wordt op de ondersteuningsbehoeften van leerlingen. Zo kunnen leerlingen die met een basisinstructie aan het werk kunnen, leerlingen die met een verkorte instructie toe kunnen en leerlingen die extra uitleg nodig hebben samen onderwijs volgen.

Basisondersteuning:

Leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben worden op school besproken in het interne zorgoverleg. Onze school heeft een intern begeleider, zij heeft elke zes weken een leerlingbespreking met alle groepen. Hierin worden de hulpvragen van de leerkracht/leerling/ouders besproken, welke

acties nodig zijn en wie er verantwoordelijk is. Ook wordt hier bepaald of een kind nog onder de basisondersteuning valt of dat er opschaling moet plaatsvinden naar zorgoverleg of MDO. In deze leerlingbespreking zijn de leerkrachten van de gehele unit aanwezig, de intern begeleider en directie.

Naar aanleiding van dit gesprek kan het voor leerlingen die de basisaanpak volgen nodig zijn extra aandacht te krijgen op een specifiek onderdeel van hun ontwikkeling. De focus ligt daarbij, afhankelijk van het gesignaleerde probleem, op aanpassingen in klassenmanagement, pedagogisch handelen, didactisch handelen, leertijd, of leerstofaanbod. Hieruit voorvloeiende interventies worden altijd overlegd met de ouders/verzorgers van de betreffende leerling en vastgelegd in het leerlingvolgsysteem. Levert de interventie niet het gewenste resultaat dan kan dit aanleiding zijn een leerling te bespreken in een zorgoverleg. Het ondersteuningstraject start altijd met de basisondersteuning in de klas en op school. De stappen die daarna gezet worden zijn afhankelijk van de ondersteuningsvraag van de leerling en/of van de leerkracht. De volgende overlegvormen zijn mogelijk

Zorgoverleg:

Het zorgoverleg geeft de mogelijkheid ook deskundigen van buiten de school te betrekken wanneer de leerling meer ondersteuning nodig heeft dan er vanuit de basisondersteuning geboden kan worden. De intern begeleider is verantwoordelijk voor het organiseren van dit overleg en bepaalt met de schoolbegeleider van het samenwerkingsverband welke deskundigen hierbij betrokken worden. Het gaat om deskundigen die al aan de school verbonden zijn en onderdeel uitmaken van de interne zorgstructuur. Afhankelijk van de problematiek kan hierbij gedacht worden aan een expert van het samenwerkingsverband, de jeugdarts of het schoolmaatschappelijk werk. Uiteraard wordt dit altijd vooraf met de ouders/verzorgers besproken en worden zij altijd uitgenodigd bij het zorgoverleg.

In het zorgoverleg worden afspraken gemaakt over de te volgen aanpak. De interventies worden in principe binnen de groep uitgevoerd. Vanuit het samenwerkingsverband kan extra ondersteuning ingezet worden, zoals arrangementen voor leerlingen met een fysieke beperking, een maatwerkarrangement en/of deelname aan de impulsklas.

Ook kunnen professionals uit het gespecialiseerd onderwijs gevraagd worden om mee te kijken en tips en adviezen te geven. Wanneer er sprake is van een grote beïnvloedbare factor in de thuissituatie wordt de regie gevoerd door jeugdhulp. Resultaten worden geregistreerd in het leerlingvolgsysteem en besproken in een volgend zorgoverleg. Het resultaat van de uitgevoerde interventies is steeds bepalend in de afweging of een leerling voldoende ondersteuning heeft gekregen.

Als een leerling toch meer ondersteuning nodig heeft wordt er een Multi Disciplinair Overleg georganiseerd met extra expertise aan tafel. Dit gebeurt altijd in overleg met ouders/verzorgers, zij zijn bij deze overleggen aanwezig. Er kan dan eventueel ook gekeken worden of het gespecialiseerd onderwijs mogelijk een best passende onderwijsplek is. Meer informatie hierover vindt u op www.onderwijscollectiefvpr.nl.

Expertise op school

De volgende deskundigheid is beschikbaar op school:

Deskundige	Taak van deskundige	Indicatie aantal uren per week/maand
Intern begeleider	De zorg coördineren in de school en mede bepalen wat er in de basisondersteuning versterkt moet worden om waar mogelijk 'zorg' te voorkomen.	Fulltime
Specialist meer- en hoogbegaafdheid	De specialist begaafdheid begeleidt de Plusgroep, adviseert leerkrachten en ondersteunt de schoolontwikkeling.	Eén dag in de week.
Psychomotorisch kindercoach	Kijken naar het kind en onderwijs afstemmen vanuit de psychomotoriek, kijkend naar de ontwikkeling van de motoriek in samenwerking met het brein.	Eén dag in de week beschikbaar voor de kinderen in groep 1/2/3 om preventief lessen in groepjes te verzorgen. Daarnaast heeft ook de intern begeleider de opleiding tot psychomotorisch coacht gevolgd en neemt dit mee in het kijken en praten over en met kinderen en hun ontwikkeling.

Samenwerkingspartners

Onze school werkt met de volgende organisaties samen:

- Samenwerkingsverband Onderwijscollectief VPR – Wij werken samen aan thuisnabij passend onderwijs. Vanuit Onderwijscollectief is een vaste schoolbegeleider (orthopedagoog/ schoolpsycholoog) verbonden aan onze school. Daarnaast kan Onderwijscollectief expertise op het gebied van het jonge kind, gedrag en lees- en spellingsproblemen bieden.
- Schoolmaatschappelijk werk – SMW fungeert voor ouders als klankbord, biedt opvoedtips en adviezen en voert indien nodig/gewenst kindgesprekken. Ook worden er vanuit SMW trainingen voor kinderen aangeboden voor bijvoorbeeld weerbaarheid, hoe om te gaan met (v)chtscheidingen, faalangst, een zieke in het gezin etc. SMW sluit standaard aan bij de zes vastgestelde zorgoverleggen per schooljaar, om van hieruit mee te denken welke hulp passend kan zijn voor het kind.

- Psychomotorisch kindercoach – De psychomotorisch kindercoach biedt vaste lessen aan in de onderbouw en het is mogelijk dat zij (op kosten van ouders) individuele trajecten aanbiedt als het gaat om het bieden van rust in het lijf van een kind en van daaruit letterlijk stevig kunnen staan als basis voor leren en ontwikkelen. Ook de psychomotorisch kindercoach SMW sluit standaard aan bij de zes vastgestelde zorgoverleggen per schooljaar, om van hieruit mee te denken welke hulp passend kan zijn voor het kind.
- Centrum voor Jeugd en gezin – schoolarts, verpleegkundige – Ieder schooljaar vinden er screenings plaats in de groepen 2 en 7. School krijgt hiervan indien nodig een terugkoppeling (met toestemming van ouders) en eventuele adviezen worden gedeeld. Deze samenwerking heeft als doel het tijdig signaleren en waar mogelijk voorkomen van problemen in de ontwikkeling.
- Gebiedsteam / JOT – ouders kunnen zelf aankloppen bij het JOT, worden doorverwezen door SMW of de huisarts en ook school kan het advies geven hulp te vragen bij het JOT. Het JOT denkt mee wanneer er sprake is van vragen die verder gaan dan alleen de schoolproblematiek. Mogelijkheden zijn mee te kijken/denken binnen het gezin of door te verwijzen voor onderzoek en/of verdere hulpverlening.
- Logopediste – Ieder schooljaar vinden er screenings plaats in de groepen 2. School krijgt hiervan indien nodig een terugkoppeling (met toestemming van ouders) en ouders krijgen al dan niet het advies logopedie voor hun kind op te starten. Deze samenwerking heeft als doel het tijdig signaleren en waar mogelijk voorkomen van problemen in de taal- en spraakontwikkeling.
- Plusklas – Zorg kan zowel nodig zijn aan de ‘onderkant’ als aan de ‘bovenkant’. Wanneer het aanbod op de huidige school voor een kind met (vermoedens van) meer- en/of hoogbegaafdheid niet toereikend blijkt te zijn is er de mogelijkheid van een plusklas op verenigingsniveau (één ochtend in de week). Dit heeft mede tot doel voor het kind onderwijs te volgen met gelijkgestemden.
- De impulsklas – Een groepje leerlingen van verschillende basisscholen met werk-, houding- en gedragsdoelen gaat één dagdeel per week naar de Impulsklas. Zij komen daar samen met een ouder. De groep werkt daar onder gespecialiseerde begeleiding (kindbegeleider en ouderbegeleider) aan het reguliere schoolwerk. Daarnaast zijn er activiteiten als Rots & Water en lessen over Mindset. Verder wordt het programma aangepast op wat de groep en de individuele kinderen nodig hebben. De Impulsklas vindt 1 dagdeel per week plaats, gedurende 12 weken. De impulsklas versterkt de gouden driehoek ‘kind-ouders-school’. Het kind geeft in een intakegesprek samen met zijn/haar ouder(s), de leerkracht, de intern begeleider en de impulsbegeleiders wat al goed gaat, maar ook wat (nog) beter kan. Dit zetten we met elkaar om naar haalbare doelen.
- Leerplichtambtenaar – Wanneer er zorg is over de afwezigheid van een leerling of een leerling om bepaalde redenen ontzegging van leerplicht nodig heeft nemen wij contact op met de leerplichtambtenaar.
- S(B)O, VO – Wanneer leerlingen overstappen naar een ander type onderwijs of er expertise vanuit de werkveld gewenst is nemen we contact met elkaar op.
- Kameleon (NT2-school), Leestalent (dyslexiebegeleiding), fysiotherapeuten, logopedisten, coaches, Auris, etc. – Wij werken samen wanneer voor een kind deze hulp via ouders/school is ingeschakeld. Wij zoeken de samenwerking en afstemming, zodat zoveel mogelijk een eenduidige aanpak voor het kind gerealiseerd kan worden. Zo zijn logopedisten en de A.D.-ers

van Auris op de hoogte van de thema's in de onderbouw en kunnen zij in hun behandeling aansluiten bij deze thema's.

3.3 Preventie en licht curatieve interventies

Zo werken wij aan vroegtijdige signalering van leer-, opgroei- en ontwikkelingsproblemen

Middels handelingsgericht werken (HGW), bepalen en organiseren we de ondersteuning die een leerling nodig heeft. De mate waarin een school handelingsgericht werken realiseert, bepaalt mede in hoeverre de school passend onderwijs aan een leerling kan bieden. Daarom hieronder de indicatoren voor HGW betreffende de leerkrachtvaardigheden:

Indicator HGW	Score
Onze leraren verkennen en benoemen concreet de onderwijsbehoeften van leerlingen (o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen).	Voldoende
Onze leraren reflecteren op de samenhang tussen leerling, leraar, groep en stof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen.	Voldoende
Onze leraren reflecteren op het eigen handelen en het effect daarvan op het gedrag van leerlingen, ouders, collega's.	Voldoende
Onze leraren zijn zich bewust van de grote invloed die zij op de ontwikkeling van hun leerlingen hebben.	Voldoende
Onze leraren maken (eigen) keuzes in aanbod en aanpak om passend te arrangeren op onderwijsbehoeften.	Voldoende
Onze leraren gaan in hun houding en gedrag nadrukkelijk uit van wat wel kan (ondanks belemmeringen).	Voldoende
Onze leraren creëren eigenaarschap van het leerproces bij hun leerlingen.	Voldoende
Onze leraren werken samen met ouders. Ze betrekken hen als ervaringsdeskundige en partner bij de analyse en het bedenken en uitvoeren van de aanpak.	Voldoende
Onze leraren geven vorm aan het onderwijs op basis van SMART-doelen op korte en langere termijn (in plaats van een vastgestelde methodiek).	Voldoende
Onze leraren werken planmatig en cyclisch aan de leer- en ontwikkeldoelen voor de groep, subgroepjes en mogelijk individuele leerlingen.	Goed
Onze leraren evalueren systematisch en periodiek hun leer- en ontwikkeldoelen en stellen deze indien nodig bij.	Goed

Onze onderwijs- en begeleidingsstructuur is voor iedereen duidelijk. Er zijn heldere afspraken over wie wat doet, waarom, waar, hoe en wanneer.	Goed
Onze leraren doen actief aan collectieve reflectie op de keuzes en het eigen handelen en dat van collega's.	Voldoende
Onze leraren kunnen reflecties inzichtelijk maken met een door de school gekozen instrumentarium.	Niet te beoordelen

- Op de voorschoolse voorzieningen en in groep 1 worden kinderen met een onderwijsbehoefte, die niet met de reguliere middelen beantwoord kan worden, gesignaleerd. Er wordt tijdig (3.6/3.9) contact met de school gezocht, zodat wij mee kunnen kijken en denken.
- Er wordt samengewerkt met ketenpartners om aan de onderwijsbehoeften van deze kinderen tegemoet te komen.

Zo werken wij aan een goed schoolklimaat

We hebben ons de afgelopen jaren verdiept in Pedagogisch Tact en hebben geconcludeerd dat we ons onderwijs nog beter kunnen aanbieden: de juiste dingen doen op het juiste moment, ook in de ogen van de kinderen.

- Op onze scholen werken leerkrachten samen in en aan een gezamenlijk gedragen (positief pedagogisch) schoolklimaat waarin competentie, autonomie, relatie, verbondenheid en welbevinden centrale thema's zijn. Binnen dit veilige schoolklimaat kunnen kinderen tot leren komen.
- Elke leerkracht op een basisschool hanteert een gestructureerd klassenmanagement en reflecteert op eigen handelen om eigen gedrag bij te stellen. Hierdoor werken en leren kinderen in een rustige en geordende omgeving.
- Leerkrachten volgen de scholing van Boeiend Onderwijs. Boeiend onderwijs is gericht op het behalen van optimale resultaten door middel van het creëren van onderwijsleersituaties van hoge kwaliteit. Om dit te realiseren is in elk geval innerlijke betrokkenheid nodig, zowel van de leraar als van de leerlingen. Bij boeiend onderwijs gaat het leren van leerkrachten en het leren van leerlingen hand in hand. Daarbij is een rijke leeromgeving onmisbaar.

Dit is ons aanbod voor leerlingen met ernstige lees-/spellingsproblemen en ernstige rekenproblemen

- Op onze basisscholen wordt gewerkt met een dyslexieprotocol en een dyscalculieprotocol.
- Elke basisschool heeft de deskundigheid om een complexe ondersteuningsvraag op het gebied van lezen en rekenen te analyseren (eventueel met hulp van Onderwijscollectief of specialisten van het S(B)O) en hierop een programma te maken dat uitgevoerd wordt in de klas van het kind.
- We maken gebruik van de expertise van het Leerpunt (remedial teaching en coaching) om te achterhalen waar bij rekenen eventuele hiaten ontstaan. Met een apart programma, bovenop het reguliere lesaanbod, worden deze hiaten waar mogelijk weggewerkt, maar ook wordt gekeken hoe we ons onderwijs zo kunnen inrichten dat het ontstaan van hiaten zo veel mogelijk voorkomen kan worden.
- Vanaf half groep 2 krijgen kinderen die naar groep 3 gaan, maar waar we moeilijkheden bij het lezen en spellen kunnen verwachten, het programma Bouw! Bouw! is het effectieve

computergestuurde interventieprogramma dat speciaal is ontwikkeld om kinderen die risico lopen op problemen met lezen en spellen, preventief (in groep 2 tot 4) extra hulp te geven, actief ondersteund door tutors (ouders, oudere leerlingen, vrijwilligers of klassenassistenten).

- Al vanaf groep 1 kijken we welke instructie een kind wel en niet nodig heeft, zowel in tijd als in vorm. Wanneer een kind bijvoorbeeld goed technisch kan lezen, maar moeite heeft met rekenen, kan de hoeveelheid leesinstructie verminderd worden en kan een kind extra rekenen. Zo proberen we de extra ondersteuning op zorgniveau 2 in de klas te bieden gegeven. Zorgniveau 3 bieden we wanneer ook dit niet genoeg blijkt: het kind maakt geen groei door, welbevinden en betrokkenheid komen in het geding. Mogelijk krijgt een kind aangepast werk binnen de groep (denk aan Maatschrift, minderen in hoeveelheid, gebruik van hulpmiddelen, een maatje), meer één op één begeleiding of begeleiding in een kleiner groepje (waar mogelijk) en eventueel een aparte leerlijn (lieft niet voor groep 6). Doel blijft zo lang mogelijk werken aan de 1F-doelen.
- Mogelijk is er voor een kind iets nodig in onderliggende problematiek, denk aan werkhouding, onzekerheid, faalangst. Hiervoor kunnen we terecht bij externen. Te denken valt aan: de impulsklas, psychomotorisch kindercoach, schoolmaatschappelijk werk (SMW).

Dit is ons didactisch aanbod

Alle ondersteuning die geboden kan worden is gebaseerd op onderstaande leidende principes voortkomend uit het traject Pedagogisch Tact:

Onderwijs waarbij rekening wordt gehouden en tegemoet wordt gekomen aan de drie psychologische basisbehoeften van het kind: relatie, competentie en autonomie. Gericht op welbevinden en betrokkenheid en het behouden of verkrijgen van vertrouwen in jezelf en de ander. De driehoek: kind-ouder-leraar. De variabelen ruimte, tijd en criteria zijn sturingsmechanisme voor ons onderwijs en kunnen naar wat het kind van ons vraagt verschillen per kind/groep. In de communicatie en benadering van de ander zijn we er ons van bewust dat die ander een subject is en niet een object (een maakbaar wezen) met een eigen biografie, waarbij oprecht geïnteresseerd zijn in de ander een noodzakelijkheid is. Dat we ons uiterste best doen om ontkoppeling dan wel onthechting van de ander te voorkomen.

Aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben bieden we verlengde instructie. Indien nodig kiezen we voor compacten en verrijken en kunnen we differentiëren in tempo, niveau en hoeveelheid.

Aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben, kunnen we ook tegemoet komen. Ons onderwijs richt zich ook op kinderen met meer dan gemiddelde mogelijkheden. Via groepsplannen en vastgestelde ontwikkelingsperspectieven streven we naar een passend aanbod, zodat ook deze kinderen de bij hun mogelijkheden passende leerwinst kunnen bereiken. Binnen CBS de Hoeksteen bestaat de mogelijkheid om deel te nemen aan een Plusklas (Denklab, zie 3.6). Beleid ten aanzien van kinderen met meer dan gemiddelde mogelijkheden is op VCPO niveau geformuleerd. Voor kinderen met meer instructiebehoefte en verlengde leertijd zijn er mogelijkheden binnen het unitonderwijs. Tevens is er een mogelijkheid voor remedial teaching.

- De leerkracht is zich bewust van de kerndoelen van het leerjaar. Hij/zij stemt het aanbod hierop af door vroegtijdige signalering en ondersteuning.

- Leerkrachten geven hun lessen volgens een bewezen effectief instructiemodel, zij differentiëren bij instructie en verwerking. Ze hebben hoge verwachtingen van elk kind.
- Leerkrachten kunnen een specifieke onderwijsbehoefte van een kind (bijvoorbeeld op het terrein van lezen of rekenen) signaleren, analyseren, een oplossing voorbereiden, die oplossing uitvoeren binnen de groep en evalueren of dit traject voldoende heeft opgeleverd voor het kind. Zo niet, dan roepen zij hulp in.
- Onze scholen kunnen, eventueel met hulp van specialisten van S(B)O of Onderwijscollectief, een onderwijsarrangement samenstellen voor kinderen met een grote achterstand op gebied van spraak, taal en rekenen en voor kinderen met werkhoudingsvragen.
- Leerkrachten bieden deze kinderen voldoende instructie en begeleiding bij het uitvoeren van dit programma.
- Leerkrachten stemmen hun leerkracht-handelen af op de behoefte van hun leerling(en).

3.4 Fysieke Ruimten

Dit zijn de (on)mogelijkheden die onze school heeft om aan specifieke ondersteuningsbehoeften tegemoet te komen.

- Het beschikbaar hebben van spreekkamers of ruimten waar overleg of begeleiding in de school plaats kan vinden;
- Ruimten of plekken waar kinderen tot rust kunnen komen en zich kunnen terugtrekken;
- Afwezigheid van verschoningsruimten;
- Fysieke toegankelijkheid van je school voor rolstoelen: geen etages, geen stoepje voor de deur, drempels;
- Fysieke toegankelijkheid van het gymlokaal.

Anders, namelijk:

- Ontdeklab/denklab: zie de uitwerking onder 3.6 Extra Ondersteuning.

3.5 Protocollen

De volgende (landelijke) protocollen zijn op onze school vertaald in een schoolplan of kwaliteitskaart en daar handelen wij naar indien dit nodig is.

	Actief toegepast	Krijgt een update	In voorbereiding	Niet aanwezig
Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	X			
Protocol anti-pestten	X			
Protocol dyslexie	X			
Protocol gedrag/ sociale veiligheid	X			
Protocol medisch handelen	X			
Protocol meer- en hoogbegaafdheid	X			
Protocol rouw en overlijden	X			

Protocol schorsen en verwijderen	X			
Protocol voorkomen schoolverzuim en thuiszitters	X			

3.6 Extra ondersteuning

Het Ontdeklab

Een belangrijk aspect in ons onderwijs is dat de kinderen kennis en vaardigheden ontwikkelen die nodig zijn om in de toekomst optimaal voorbereid te zijn op de arbeidsmarkt. Vaardig zijn in 'Computational Thinking' is daarbij essentieel. Computational thinking houdt in: het begrijpen hoe technologie werkt en het procesmatig (her)formuleren van problemen op een zodanige manier dat het mogelijk wordt om met computertechnologie het probleem op te lossen. Onze school investeert in mogelijkheden om de leerlingen kennis te laten maken met deze ontwikkelingen en hen vaardigheden mee te geven die hen in staat stellen om deze technologie te benutten, nu en in de toekomst. Daarom hebben we sinds het schooljaar 2019-2020 een zgn. Ontdeklab. Deze is in de PortaKabin op het plein van de Gangesstraat gehuisvest. Er is een leeromgeving voor kinderen gecreëerd waarin zij ontdekkend bezig zijn, met de focus op coderen, programmeren en techniek. Wekelijks worden er lessen gegeven aan de groepen 3 t/m 8.

Denklab

Tevens wordt deze ruimte op andere momenten gebruikt als interne plusklas, het Denklab. Vanaf schooljaar 2021-2022 is er op De Hoeksteen een Plusgroep 5/6/7. Deze groep wordt begeleid door een MHB specialist. Hierdoor is het mogelijk om ook op school aan de doelen te werken die genoemd zijn bij de Plusklas. Deze groep komt eenmaal per week 2 uur bijeen. Vanuit de Plusgroep wordt wekelijks opdrachten verzorgd die in de reguliere schooltijd moeten worden gemaakt onder verantwoordelijkheid van de groepsleerkracht. Deze opdrachten vragen maximaal een uur van de onderwijstijd. Voor kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong in groep 1-2 kunnen open vraagstellingen en allerlei opdrachten zorgen voor verrijking. Er wordt hierbij in eerste instantie gekeken naar al aanwezig ontwikkelingsmateriaal en naar onderwerpen die in de kring besproken worden passend binnen het thema waarmee de groep op dat moment werkt. Daarnaast worden deze kinderen wekelijks in een kleine kring begeleid door een leerkracht die aangestuurd wordt door de MHB specialist. De groepsleerkracht, internbegeleider en de MHB specialist delen de kinderen van de doelgroep in op niveaus van zorg. De kindplannen en de voortgang worden tijdens leerlingbespreking besproken.

Psychomotorische ondersteuning

Ouders en scholen willen niets liever dan dat kinderen zich optimaal ontwikkelen. We denken dan aan: goed kunnen bewegen, rekenen, lezen en schrijven. Daarnaast is het van belang dat een kind goed kan luisteren, concentreren, zelfvertrouwen heeft, weerbaar is en stressbestendig is. We willen kinderen zien die met plezier naar school gaan en waar welbevinden en betrokkenheid in orde zijn. Echter, welbevinden en betrokkenheid zijn voorwaarden om tot leren te komen. Investeren in welbevinden en betrokkenheid betekent dat we willen dat een kind letterlijk goed in zijn vel zit. Het onderwijs investeert vooral in de cognitieve vaardigheden (het hoofd), maar ontwikkeling gebeurt in en met het hele lijf. Wanneer we hierin investeren, komen kinderen dus letterlijk goed in hun vel te

zitten. Door vanuit de lichamelijke veerkracht naar de geestelijke veerkracht toe te werken, komt dit het schoolse leren ten goede.

Middels spel, oefenvormen en materialen willen we kinderen sterken in hun groei- en ontwikkelingsproces. Middels bewegend leren kunnen kinderen motorische vaardigheden opdoen die aan de basis liggen van schoolrijpheid en daarmee het schoolse leren.

De psychomotorische ondersteuning vertrekt vanuit bewegend leren, waarbij kinderen ervaring opdoen rond evenwicht, lichaamsperceptie, ruimte perceptie, grove motoriek, fijne motoriek, zintuigen, visuele en auditieve vaardigheden en belangrijke bewegingspatronen. Hiermee wordt de basis gelegd voor een kind wat letterlijk schoolrijp is en toe is aan het schoolse leren en alles wat hierbij komt kijken. Tegelijkertijd leren kinderen door middel van de psychomotorische ondersteuning hun grenzen aftasten, stimuleert het hun immuunsysteem en worden kinderen gesterkt in hun sociale vaardigheden. De psychomotorische ondersteuning bevordert plezier voor bewegen, stimuleert de totale ontwikkeling, biedt kansen om eigen talenten te kunnen ontplooiën, maar bovenal zorgt de psychomotorische ondersteuning ervoor dat kinderen letterlijk en figuurlijk lekker in hun vel zitten.

Vanuit Onderwijscollectief kan het volgende aan extra ondersteuning geboden worden:

- Inzet van expertise van schoolbegeleiders (orthopedagogen/schoolpsychologen), begeleiders passend onderwijs en onderwijskundig adviseurs;
- Een maatwerkarrangement;
- Arrangementen voor leerlingen met een fysieke beperking;
- Deelname aan de impulsklas.